

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»



Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова  
Голова Вченої ради Вячеслав ТРУБА  
(протокол № 14 від «25» 06 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію  
з «01» березня 2024 р.

Ректор Вячеслав ТРУБА  
Оказ № 54-02 від «26» 06 2024 р.)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА  
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)»

Першого (бакалаврський) рівня вищої освіти

Спеціальність 014 Середня освіта

Предметна спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (географія), вчитель географії та природознавства

Гарант освітньої програми:

Доцент кафедри географії України,  
грунтознавства і земельного кадастру,  
к.пед.н.

Адобовська Марія АДОБОВСЬКА

Одеса 2024

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ**  
**освітньо-професійної програми**  
**Середня освіта (Географія)**  
**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**ІНІЦІЙОВАНО**

проектною групою освітньої програми  
від « 30 » листопада 2023 року

Гарант освітньої програми

  
(підпис)

Марія АДОБОВСЬКА  
(прізвище)

**СХВАЛЕНО**

навчально методичною комісією  
геолого-географічного факультету

Голова

  
(підпис)

Віталій СИЧ  
(прізвище)

Протокол № 5 від « 12 » 03 2024 р.

**СХВАЛЕНО**

Вченою радою геолого-географічного  
факультету

Голова

  
(підпис)

Вікторія ЯВОРСЬКА  
(прізвище)

Протокол № 8 від « 18 » квітня 2024 р.

**СХВАЛЕНО**

Науково-методичною радою ОНУ імені І. І. Мечникова

Голова

  
(підпис)

Майя НІКОЛАСВА  
(прізвище)

Протокол № 5 від « 20 » 06 2024 р.

## ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціалізацією 014.07 Середня освіта (Географія) спеціальності 014 Середня освіта містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС); перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. При розробці ОПП враховано вимоги професійного стандарту «Вчителя закладу загальної середньої освіти» затвердженого 23 грудня 2020 року (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>).

### Розроблено робочою групою у складі:

1. **Адобовська Марія Володимирівна** – гарант освітньої програми, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
2. **Красеха Ерофей Никифорович** – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру геолого-географічного факультету
3. **Тортик Микола Йосипович** – кандидат географічних наук, доцент, професор кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру геолого-географічного факультету
3. **Тригуб Валентина Іванівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова;

### Залучені стейкхолдери:

- **внутрішні**
  1. **ТІШАЄВА Анастасія Євгенівна**, здобувач ВО 4 року навчання, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
  2. **ЗВЄЗДУН Катерина Олександрівна**, здобувач ВО 3 року, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
  3. **МІШКОВА Вікторія Сергіївна**, здобувач ВО 2 року навчання, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
- **зовнішні**
  1. **ГОНТЕНКО Катерина Анатоліївна** – учитель географії, вчитель-методист Одеського ліцею №56 Одеської міської ради Одеської області
  2. **ДІАНОВА Діана Сергіївна** – учитель географії Одеської загальноосвітньої школи №26 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області

### Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

**ОЛІЙНИК Русана Вікторівна** – директор Одеської гімназії № 113 Одеської міської ради;

**НЕМЕРЦАЛОВ Володимир Володимирович** – кандидат біологічних наук, доцент кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», вчитель вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист;

**АБОЗІНА Таїса Михайлівна** – заступник директора Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації

<b>1. Загальна характеристика освітньої програми</b>	
<b>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</b>	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова Геолого-географічний факультет
<b>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації</b>	Бакалавр Бакалавр середньої освіти (географія). Вчитель закладу загальної середньої освіти з географії і природознавства
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Середня освіта (Географія)
<b>Тип диплому та обсяг освітньої програми</b>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
<b>Наявність акредитації</b>	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 1971, дійсний до 01.07.2027
<b>Цикл/рівень</b>	НРК України - 6 рівень QF for ENEA (РК ЄПВО) - перший цикл, EQF for LLL(ЄРК НВЖ) -6 рівень
<b>Передумови</b>	Вступ на базі атестату про повну загальну середню освіту або на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»)
<b>Мова викладання</b>	українська
<b>Термін навчання за ОП</b>	3 роки 10 місяців
<b>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii">http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii</a> <a href="http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents">http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents</a>
<b>2. Мета освітньої програми</b>	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних вчителів географії та природознавства, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі середньої географічної та природничої освіти, що передбачає застосування певних теорій і методів психолого-педагогічних та природничих наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
<b>3. Характеристика освітньої програми</b>	
<b>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</b>	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Предметна спеціальність Середня освіта(Географія) (цикл загальної підготовки: цикл професійної підготовки: підготовка за предметною спеціальністю)
<b>Орієнтація освітньої програми</b>	Освітньо-професійна Програма орієнтується на загальнонаукові уявлення про освітній процес та психолого-педагогічні основи організації та управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти; сучасні та інноваційні методи і технології навчання географії та природознавства; базові теоретичні та практичні знання сучасної географії та природничих наук; володіння сучасними інформаційними технологіями в освіті.
<b>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</b>	фахова освіта в галузі 01 Освіта/Педагогіка предметна спеціальність 014 Середня освіта (Географія). Фахова підготовка в галузі географії та навчання географії й природничих наук у закладі загальної середньої освіти. Формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення діяльності вчителя географії та природознавства.

	<i>Ключові слова:</i> бакалавр, вчитель, географія, природознавство, педагогічна майстерність, професійні компетентності, методика навчання географії та природознавства, інклюзивна освіта.
<b>Особливості програми</b>	Органічне поєднання в освітньому процесі предметної (грунтовні теоретичні знання та експериментальні уміння з географії) та психолого-педагогічної (володіння інноваційними технологіями навчання географії) підготовки; поєднання теоретичного навчання з практичною спрямованістю підготовки фахівців. Обов'язкові адаптивна та педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти
<b>4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b>	
<b>Придатність до працевлаштування</b>	<i>Працевлаштування випускників:</i> Сфера працевлаштування – ЗЗСО, професійно-технічні та позашкільні навчальні заклади. Рівень спеціальної підготовки випускників за даною програмою дозволяє використовувати їх на посадах відповідно до Національного класифікатора України «Класифікація професій» ДК 003:2010 за наступними назвами і кодами професійних груп: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2351.2 Методист 33 Фахівці в галузі освіти 3340 Інші фахівці в галузі освіти 3340 Лаборант (освіта) 3340 Асистент вчителя 3340 Викладач-стажист
<b>Подальше навчання</b>	Мають право продовжити навчання на другому освітньо-професійному рівні вищої освіти; на отримання післядипломної освіти, підвищення кваліфікації, академічної мобільності.
<b>5 - Викладання та оцінювання</b>	
<b>Викладання та навчання</b>	Студентоцентроване навчання, проблемно- та практико-орієнтоване навчання. Викладання: комбінація лекцій, лабораторних, практичних занять, самостійної роботи студентів, індивідуальних занять та консультацій
<b>Оцінювання</b>	<b>Поточний та періодичний контроль:</b> усне, письмове опитування, контрольні роботи захист результатів лабораторних, практичних робіт, самостійних індивідуальних робіт, тестування тощо. Підсумковий контроль здійснюється у формі: заліків, письмових (у тому числі тестування) та усних іспитів, захисту з курсових робіт, звітів з практики. Атестація здійснюється у формі атестаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
<b>6 - Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі, професійні проблеми та спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх та географічних наук, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю, застосовувати інноваційні технології в роботі, критично та творчо мислити.
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	<b>ЗК 1.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <b>ЗК 2.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. <b>ЗК 3.</b> Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

	<p>письмово.</p> <p><b>ЗК 4.</b> Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p><b>ЗК 5.</b> Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p><b>ЗК 6.</b> Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p><b>ЗК 7.</b> Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><b>ЗК 8.</b> Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p><b>ЗК 9.</b> Здатність працювати автономно.</p> <p><b>ЗК 10.</b> Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p><b>ЗК 11.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><b>ЗК 12.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p><b>Фахові та професійні компетентності спеціальності</b></p>	<p><b>Фахові компетентності:</b></p> <p><b>ФК1.</b> Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.</p> <p><b>ФК2.</b> Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.</p> <p><b>ФК3.</b> Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p><b>ФК4.</b> Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.</p> <p><b>ФК5.</b> Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.</p> <p><b>ФК6.</b> Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.</p> <p><b>ФК7.</b> Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.</p> <p><b>ФК8.</b> Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p>

**ФК9.** Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

***Професійні компетентності:***

**ПК1.** Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

**ПК2.** Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

**ПК3.** Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

**ПК4.** Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.

**ПК5.** Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.

**ПК6.** Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та регіону.

**ПК 7.** Здатність чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство» в школі.

**ПК8.** Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

**ПК9** Володіння методикою географічних досліджень, здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати за допомогою інноваційних технологій

**ПК10** здатність застосовувати знання і вміння з основ вищої математики, інформатики, геофізики, геохімії для цілісного засвоєння змісту географічної освіти

**ПК11** здатність використовувати знання нормативно-законодавчої бази, зокрема чинного земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права, основних проблем, пов'язаних із землекористуванням, водокористуванням, надрокористуванням, лісокористуванням тощо, вміння використовувати набуті знання в сфері регулювання земельних відносин

**ПК12** здатність демонструвати знання і розуміння основних понять, теорій, методів, принципів, технологій і методик в області топографії та картографії й здатність проводити польові, дистанційні й камеральні дослідження, готувати технічні звіти та оформлювати результати проведених досліджень з використанням сучасного геоінформаційного, геодезичного та навігаційного

	обладнання
<b>7 - Програмні результати навчання</b>	
<b>Знання і розуміння</b>	<p><b>РН1.</b> <i>Відтворювати</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p><b>РН2.</b> <i>Демонструвати</i> вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.</p> <p><b>РН3.</b> <i>Називати і аналізувати</i> методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; <i>класифікує</i> форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.</p> <p><b>РН4.</b> <i>Здійснювати</i> добір і <i>застосовувати</i> сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично <i>оцінює</i> результати їх навчання та ефективність уроку.</p> <p><b>РН5.</b> <i>Вибирати</i> відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; <i>аналізувати</i> динаміку особистісного розвитку учнів, <i>визначати</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.</p> <p><b>РН6.</b> <i>Називати і пояснювати</i> принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.</p> <p><b>РН7.</b> <i>Демонструвати</i> знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), <i>оперувати</i> базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.</p> <p><b>РН8.</b> <i>Генерувати</i> обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.</p> <p><b>РН9.</b> <i>Застосовувати</i> сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.</p> <p><b>РН10.</b> <i>Демонструвати</i> володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.</p> <p><b>РН11.</b> <i>Виявляти</i> навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, <i>пояснює</i> необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.</p> <p><b>РН12.</b> <i>Аналізувати</i> власну педагогічну діяльність та її результати, <i>здійснює</i> об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.</p> <p><b>РН13.</b> <i>Демонструвати</i> знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.</p>



#### **014.07 Середня освіта (Географія)**

**ПРН 1.** *Знати та розуміти* основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.

**ПРН 2.** *Пояснювати* просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.

**ПРН 3.** *Описувати* основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.

**ПРН 4.** *Пояснювати* зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, *формулює* наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.

**ПРН 5.** *Формувати* в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.

**ПРН 6.** *Застосовувати* базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.

**ПРН 7.** *Уміти* характеризувати природні регіони, ландшафти й біогеоценози, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик).

**ПРН 8.** *Розуміти* глобальні суспільно-географічні процеси, *вміти* складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.

**ПРН 9.** *Характеризувати і оцінювати* природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; *знати і розуміти* географічні особливості свого адміністративного регіону.

**ПРН 10.** *Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати* теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

**ПРН 11.** *Добирати* міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; *володіє* методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство».

**ПРН 12.** *Дотримуватись* під час польових навчальних практик *та формувати* відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.

<p><b>Згідно професійного стандарту</b> за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" затвердженого 23 грудня 2020 року (<a href="https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text">https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text</a>) трудові функції вчителя географії і природознавства закладу загальної середньої освіти реалізуються відповідними програмним компетентностями та програмними результатами навчання</p>	
<p><b>Вимоги професійних стандартів (за їх наявності)</b></p>	
<p><b>Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ</b></p>	<p>Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)". Режим доступу: <a href="https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&amp;fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99">https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&amp;fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99</a></p>
<p><b>Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту</b></p>	<p>Перелік компетентностей випускника узгоджений із наведеними у професійному стандарті загальними та професійними компетентностями вчителя</p>
<p><b>8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми</b></p>	
<p><b>Кадрове забезпечення</b></p>	<p>Освітній процес забезпечують 1 випускова та 12 інших кафедр факультету та університету. Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку бакалаврів освітньої програми «Середня освіта (Географія)», відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету, серед яких, доктори, кандидати наук, професори, доценти, старші викладачі. Викладачі, що забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну освіту, необхідну кількість публікацій у фахових, науково-метричних виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Кадрове забезпечення відповідає Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників відбувається кожні 5 років</p>
<p><b>Матеріально-технічне забезпечення</b></p>	<p>Матеріально-технічна база відповідає діючим санітарно-технічним нормам і забезпечує проведення всіх видів підготовки і науково-дослідної роботи студентів, передбачених цією освітньо-професійною програмою. Наявні комп'ютерні класи, спеціалізовані лабораторії, мультимедійні технічні засоби.</p>
<p><b>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</b></p>	<p>Забезпеченість освітньої програми підготовки бакалаврів освіти (географія) відповідає умовам ліцензування та акредитації ЗВО. Усі освітні компоненти програми забезпечені навчально-методичними комплексами, до складу яких входять рекомендації для виконання самостійної роботи студентів (у тому числі електронні версії); лабораторіями інформаційних технологій; фаховими кабінетами/лабораторіями (на вибір навчального закладу); пакетами спеціалізованих прикладних ліцензованих та вільного поширення програм. Студенти, що опановують освітню програму «Середня освіта (Географія)» можуть користуватися фондами бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова, до складу якої входить чотири читальних зали. До надходжень бібліотеки входять підручники, навчальні</p>

	<p>посібники, періодичні фахові видання, довідкова та інша навчальна література. Обсяг фондів є достатнім для самостійної та індивідуальної роботи студентів. Кожний студент має доступ до бібліотечних фондів і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, доступом до мережі INTERNET.</p>
<b>9 - Академічна мобільність</b>	
<b>Національна та міжнародна кредитна мобільність</b>	<p>Студенти можуть брати участь у програмах національної та міжнародної кредитної мобільності згідно з укладеними угодами між ОНУ імені І. І. Мечникова та закладами вищої освіти щодо програм академічної мобільності студентів. Порядок організації програм академічної мобільності та порядок визнання результатів навчання учасників програм встановлюють: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова», «Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ імені І. І. Мечникова».</p> <p><a href="http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf">http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf</a></p> <p><a href="http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf">http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf</a></p> <p>З закладами-партнерами заключені угоди про організацію академічних обмінів</p> <p><a href="http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/ugoda_pro_organizaciju_akadem_obminiu_z_TNPU_Gnatuka.pdf">http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/ugoda_pro_organizaciju_akadem_obminiu_z_TNPU_Gnatuka.pdf</a></p> <p><a href="http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/ugoda_pro_organizaciju_akadem_obminiu_z_CHNU_Mogyly.pdf">http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/ugoda_pro_organizaciju_akadem_obminiu_z_CHNU_Mogyly.pdf</a></p>
<b>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</b>	<p>Підготовка при прийомі на навчання іноземних громадян здійснюється згідно чинного законодавства та правил прийому до ОНУ імені І. І. Мечникова. Інформація щодо прийому на навчання іноземних громадян розміщена на сайті ОНУ імені І. І. Мечникова, Міжнародне співробітництво, Відділ міжнародних зв'язків <a href="http://onu.edu.ua/uk/inter-depart">http://onu.edu.ua/uk/inter-depart</a></p>

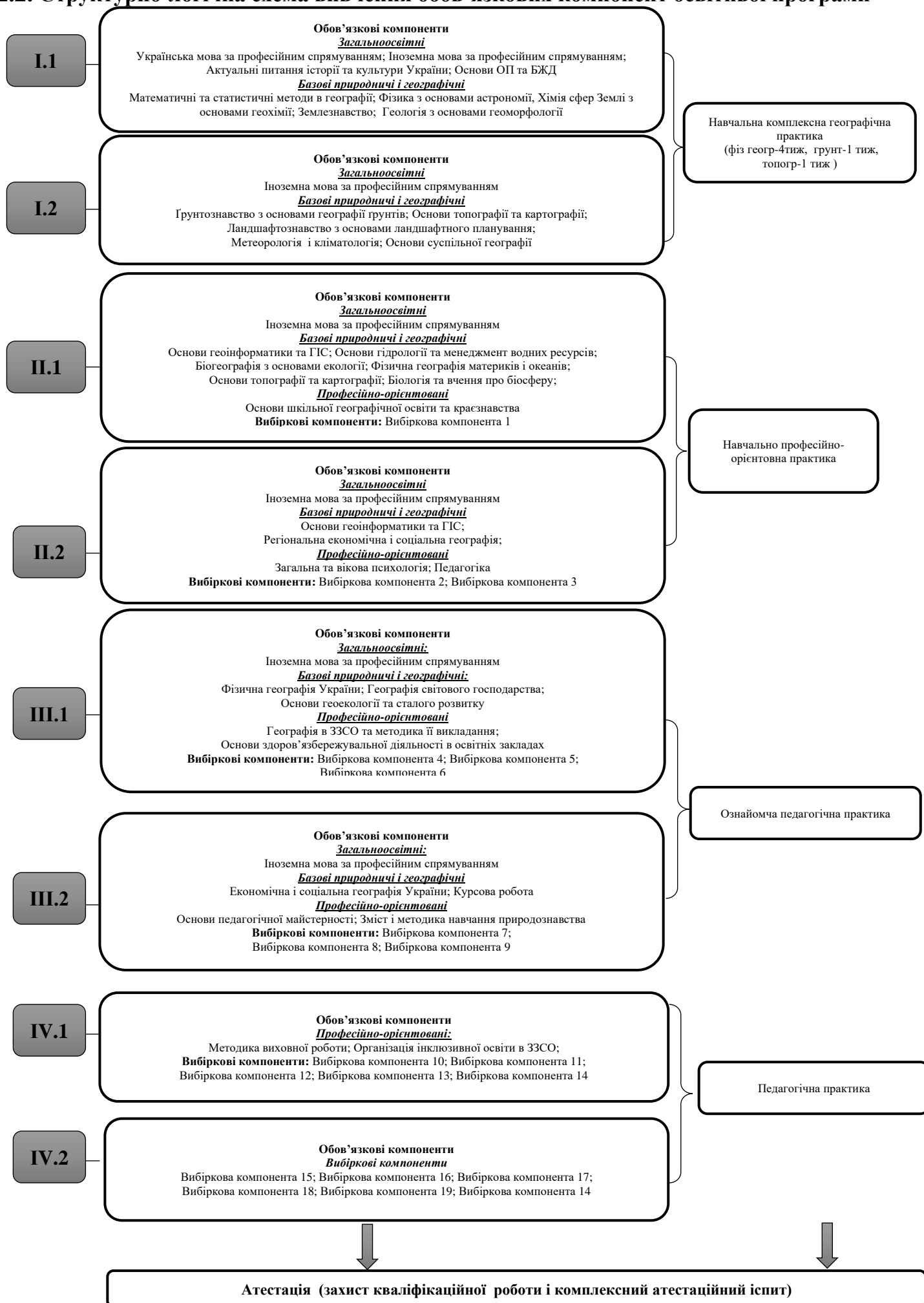
## 2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

### 2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
<b>1. Цикл дисциплін загальної підготовки</b>			
ОК.1	Актуальні питання історії та культури України	3	Залік
ОК.2	Українська мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК.4	Основи ОП та БЖД	3	Залік
<b>2. Дисципліни фахової та практичної підготовки</b>			
<b>2.1. Цикл методики викладання, психолого-педагогічної та практичної підготовки</b>			
ОК.21	Основи шкільної географії та краєзнавства	4	Залік
ОК.22	Загальна та вікова психологія	3	Іспит
ОК.23	Педагогіка	4	Іспит
ОК.24	Географія в ЗЗСО та методика її викладання	5	Іспит
ОК.27	Основи здоров'язбережувальної діяльності в освітніх закладах	4	Іспит
ОК.30	Основи педагогічної майстерності	3	Іспит
ОК.31	Зміст і методика навчання природознавства	3	Іспит
ОК.33	Методика виховної роботи	3	Іспит-
ОК.34	Організація інклюзивної освіти в ЗЗСО	3	Іспит
<b>2.2. Предметно-науковий цикл</b>			
ОК.3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	Залік, Залік, Іспит
ОК.5	Фізика з основами астрономії	3	Залік
ОК.6	Хімія сфер Землі з основами геохімії	3	Залік
ОК.7	Математичні та статистичні методи в географії	4	Іспит
ОК.8	Землезнавство	5	Іспит
ОК.9	Геологія з основами геоморфології	6	Іспит
ОК.10	Ландшафтознавство з основами ландшафтного планування	4	Іспит
ОК.11	Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів	4	Іспит
ОК.12	Метеорологія і кліматологія	4	Іспит
ОК.13	Основи суспільної географії	4	Іспит
ОК.14	Основи топографії та картографії	6	Залік, Іспит
ОК.15	Основи геоінформатики та ГІС	6	Залік, Іспит
ОК.16	Основи гідрології та менеджмент водних ресурсів	4	Іспит
ОК.17	Біогеографія з основами екології	4	Іспит
ОК.18	Фізична географія материків і океанів	6	Іспит
ОК.19	Регіональна економічна і соціальна географія	6	Іспит
ОК.20	Біологія та вчення про біосферу	3	Залік
ОК.25	Фізична географія України	4	Іспит
ОК.26	Економічна і соціальна географія України	4	Іспит
ОК.28	Географія світового господарства	5	Іспит
ОК.29	Основи геоєкології та сталого розвитку	3	Залік
ОК.32	Міждисциплінарна курсова робота за спеціальністю та предметною спеціальністю	3	Захист курсової роботи

ОК.35	Навчальна комплексна географічна практика	9	Диф. залік
ОК.36	Навчально професійно-орієнтовна практика	6	Диф. залік
ОК.37	Ознайомча педагогічна практика	6	Диф.залік
ОК.38	Педагогічна практика	9	Диф.залік
ОК.39	Захист кваліфікаційної роботи	9	Захист
ОК 40	Комплексний атестаційний іспит	3	Іспит
<b>Загальний обсяг обов'язкових компонент:</b>		<b>180</b>	
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<i>Дисципліни вільного вибору студента</i>			
ВК.01	<i>Вибіркова компонента 1</i>	3	Залік
ВК.02	<i>Вибіркова компонента 2</i>	3	Залік
ВК.03	<i>Вибіркова компонента 3</i>	3	Залік
ВК.04	<i>Вибіркова компонента 4</i>	3	Залік
ВК.05	<i>Вибіркова компонента 5</i>	3	Залік
ВК.06	<i>Вибіркова компонента 6</i>	3	Залік
ВК.07	<i>Вибіркова компонента 7</i>	3	Залік
ВК.08	<i>Вибіркова компонента 8</i>	3	Залік
ВК.09	<i>Вибіркова компонента 9</i>	3	Залік
ВК.10	<i>Вибіркова компонента 10</i>	3	Залік
ВК.11	<i>Вибіркова компонента 11</i>	3	Залік
ВК.12	<i>Вибіркова компонента 12</i>	3	Залік
ВК.13	<i>Вибіркова компонента 13</i>	3	Залік
ВК.14	<i>Вибіркова компонента 14</i>	3	Залік
ВК.15	<i>Вибіркова компонента 15</i>	3	Залік
ВК.16	<i>Вибіркова компонента 16</i>	3	Залік
ВК.17	<i>Вибіркова компонента 17</i>	3	Залік
ВК.18	<i>Вибіркова компонента 18</i>	3	Залік
ВК.19	<i>Вибіркова компонента 19</i>	3	Залік
ВК.20	<i>Вибіркова компонента 20</i>	3	Залік
<b>Загальний обсяг вибірових компонент</b>		<b>60</b>	
<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</b>		<b>240</b>	

## 2.2. Структурно-логічна схема вивчення обов'язкових компонент освітньої програми



### **3. Форма атестації здобувачів вищої освіти**

Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності, затвердженої у встановленому порядку. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які в повному обсязі завершили теоретичний курс навчання та виконали усі види практичної підготовки, передбачені навчальним планом.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Географія)» предметної спеціальності 014.07 «Середня освіта (Географія)» здійснюється у формі комплексного атестаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускникам ступеня вищої освіти бакалавр і присвоєнням кваліфікації «Бакалавр середньої освіти(географія). Вчитель географії і природознавства».

Комплексний атестаційний іспит передбачає оцінку рівня засвоєння навчального матеріалу за освітньою програмою, отриманих практичних навичок, логічного мислення, здатності аналізувати інформацію, вирішувати завдання за відсутності достатньої інформації. Кваліфікаційна робота має бути виконана у відповідності до вимог вищої школи, її зміст повинен продемонструвати підтвердження відповідності набутих ним компетентностей відповідно освітній програмі. Кваліфікаційна робота повинна бути виконана самостійно студентом, її зміст перевіряється на плагіат.

Атестація здійснюється на принципах відкритості та публічності.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40					
ЗК 1		•	•	•	•	•		•	•	•	•			•			•				•		•						•			•	•	•	•		•	•	•						
ЗК 2					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•	•						•	•	•	•	•	•					
ЗК 3	•	•																			•											•					•	•		•	•				
ЗК 4			•																													•							•	•					
ЗК 5					•							•			•					•				•								•					•	•	•	•					
ЗК 6	•				•		•				•	•	•	•	•	•	•	•			•									•						•	•	•	•	•	•				
ЗК 7						•	•	•	•			•	•	•	•			•	•	•		•			•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•				
ЗК 8	•	•	•																		•	•									•				•	•			•	•	•	•			
ЗК 9		•	•																			•								•			•			•	•	•	•	•	•				
ЗК 10				•							•										•	•								•					•	•	•	•	•	•	•				
ЗК 11	•			•																		•						•													•				
ЗК 12	•												•						•			•	•	•	•				•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ФК 1	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•	•		•	•					•										
ФК 2		•																																					•	•					
ФК 3																								•							•	•	•					•	•	•	•	•	•		
ФК 4																					•			•							•					•	•	•	•	•	•	•	•		
ФК 5																							•	•	•						•							•	•	•	•	•	•		
ФК 6			•																				•								•					•			•	•	•	•	•		
ФК 7				•																										•						•	•	•	•	•	•	•	•		
ФК 8																						•	•	•							•				•	•			•	•	•	•	•		
ФК 9																						•	•	•						•					•			•	•	•	•	•	•		
ПК 1				•						•	•		•			•				•							•	•		•					•				•			•			
ПК 2							•	•	•	•	•	•		•	•		•	•			•								•								•				•		•		
ПК 3					•	•		•		•	•	•	•	•							•				•					•	•	•						•	•	•	•	•	•	•	
ПК 4								•	•	•	•	•		•		•	•	•									•			•	•							•			•	•	•	•	•
ПК 5													•			•						•							•											•	•	•	•	•	•
ПК 6														•			•	•								•	•	•	•										•	•	•	•	•	•	
ПК 7					•	•	•	•	•			•					•				•	•	•	•	•					•	•				•			•	•	•	•	•	•	•	
ПК 8																						•														•				•	•	•	•	•	
ПК 9							•				•				•	•												•			•				•				•	•	•	•	•	•	•
ПК 10					•	•	•								•																	•							•			•	•	•	•
ПК 11															•	•				•																				•	•	•	•	•	
ПК 12														•	•																							•				•	•	•	•



5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) обов'язковими компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40			
PH 1				•																		•	•	•						•			•	•	•	•	•	•	•				
PH 2		•																			•		•							•	•						•	•		•			
PH 3																							•	•						•		•						•		•			
PH 4																								•						•	•								•	•	•		
PH 5																					•		•						•						•	•			•	•			
PH 6				•																		•							•					•	•					•	•		
PH 7	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•	•		•	•							•	•	•	•			
PH 8		•	•				•																		•	•	•				•	•			•				•	•			
PH 9			•				•								•															•	•							•	•	•			
PH 10																														•					•	•			•	•			
PH 11	•																						•					•			•				•	•	•	•	•	•			
PH 12																					•	•	•	•										•	•		•	•	•	•			
PH 13	•			•																				•										•	•			•		•	•		
ПРН 1	•						•	•					•																											•	•		
ПРН 2					•	•		•	•	•	•	•		•		•					•						•			•											•	•	
ПРН 3								•		•		•				•	•	•	•	•						•	•	•		•												•	•
ПРН 4									•	•	•	•		•	•	•	•		•		•					•	•				•				•							•	•
ПРН 5									•	•		•		•	•	•					•							•	•											•	•	•	
ПРН 6							•	•					•														•	•			•										•	•	
ПРН 7									•			•				•	•													•						•						•	•
ПРН 8													•							•								•		•				•							•	•	
ПРН 9										•			•															•	•								•			•	•	•	
ПРН 10																					•				•									•			•		•	•	•		
ПРН 11					•	•	•													•	•			•					•	•	•						•		•	•	•		
ПРН 12																						•							•						•	•	•	•		•	•	•	